

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 133/2018-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. októbra 2018 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť obchodnej spoločnosti TJ ŠPORTVÝROBA Košice, s. r. o., Rastislavova 104, Košice, právne zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C 178/2010 (pôvodne v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C 51/2008) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti TJ ŠPORTVÝROBA Košice, s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C 178/2010 p o r u š e n é b o l i .

2. Obchodnej spoločnosti TJ ŠPORTVÝROBA Košice, s. r. o., priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré jej je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Obchodnej spoločnosti TJ ŠPORTVÝROBA Košice, s. r. o., priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 585,75 € (slovom päťstoosemdesiatpäť eur a sedemdesiatpäť centov), ktorú je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť na účet jej advokátky JUDr. Ivety Rajtákovvej, advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 133/2018-8 z 8. marca 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť obchodnej spoločnosti TJ ŠPORTVÝROBA Košice, s. r. o. (ďalej aj „s'ťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C 178/2010 [pôvodne v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C 51/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“)].

2. Z obsahu sťažnosti predovšetkým vyplynulo:

„... Konanie, v ktorom je sťažovateľka účastníčkou konania bolo vedené na Okresnom súde Košice I, pôvodne pod sp. zn. 35C/51/2008. Žalobcovia sa v predmetnom konaní domáhali prikázania veci do vlastníctva žalovanej - [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]. Uznesením sp. zn. 35C/51/2008 zo dňa 18. 3. 2010 súd zastavil konanie proti [REDAKOVANÉ] a zvyšnú časť nároku žalobcov smerujúcu voči sťažovateľke predmetným uznesením vylúčil na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 35C/178/2010. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 5. 5. 2010.

... V konaní trvajúcim viac než 9 rokov, v ktorom je sťažovateľka účastníčkou konania (stranou sporu) nebol vynesenej ani jeden prvostupňový rozsudok. V postupe Okresného súdu Košice I sa objavujú obdobia nečinnosti, trvajúce niekoľko mesiacov, počas ktorých súd nevykoná jediný úkon, ktorý by smeroval k právoplatnému skončeniu konania. Pozoruhodným faktom je taktiež nariadenie znaleckého dokazovania 22. 6. 2016, takmer 8 rokov po začatí konania, pričom je zrejmé, že bolo nemožné dospieť k akémukoľvek záveru, a teda aj k právoplatnému skončeniu konania, bez uvedeného znaleckého dokazovania. Predmetný znalecký posudok však sťažovateľke doručený nebol, rovnako ako žiadne iné listiny od 24. 2. 2016 po dobu jedného roka. Pre sťažovateľku je pritom rozhodnutie v predmetnej veci doslova existenčnou záležitosťou.

... Sťažovateľka považuje za primerané, aby jej bolo v tejto veci priznané finančné zadostučinenie.

... Sťažovateľka je presvedčená, že doba, ktorá uplynula od začiatku konania až doposiaľ, teda doba viac než 9 rokov, z čoho je sťažovateľka účastníčkou konania viac než 7 rokov, je neprimerane dlhá, ničím neospravedlňiteľná a nezdôvodniteľná a v podstatnej miere ju spôsobil Okresný súd Košice I svojím postupom.

... Postupom Okresného súdu Košice I bolo porušené právo zakotvené v článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd a právo zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR.

... S prihliadnutím na to, že to bol práve okresný súd, orgán, ktorého úlohou je ochrana zákonnosti a zmyslom činnosti ktorého je postupovať v súdnom konaní tak, aby

ochrana práv bola rýchla a účinná, je dôsledok - pocit márnosti snahy dovolať sa spravodlivosti, ktorý sťažovateľka nezvratne nadobudla, neospravedlniteľný.

... Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sťažovateľka žiada priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 3 000 Eur.

... Z vyššie uvedených dôvodov sťažovateľka navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky... po prerokovaní veci rozhodol týmto nálezom:

Právo sťažovateľky TJ ŠPORTVÝROBA KOŠICE, s. r. o. - na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,

- na prejednanie veci v primeranej lehote zakotvené v článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo postupom Okresného súdu Košice I vo veci sp. zn. 35C/178/2010 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu Košice I pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľov.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Košice I, aby konal vo veci sp. zn. 35C/178/2010 bez prieťahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 Eur.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke všetky trovy tohto konania.“

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom, listom sp. zn. 1 SprV 223/2018 z 5. apríla 2018 a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 23. apríla 2018.

3.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol chronológiu úkonov vykonaných v danej veci a taktiež tieto relevantné skutočnosti:

„... Konanie, v ktorom je sťažovateľ účastníkom konania bolo vedené na Okresnom súde Košice I pôvodne pod sp. zn. 35C/51/2008. Žalobcovia sa v predmetnom konaní domáhali prikázania nehnuteľnosti do vlastníctva žalovaného - [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ]. Uznesením sp. zn. 35C/51/2008 zo dňa 18.3.2010 súd zastavil konanie proti [REDAKOVANÉ] a zvyšnú

časť nároku žalobcov smerujúcu voči sťažovateľovi predmetným uznesením vylúčil na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 35C/178/2010. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 5.5.2010.

... Uznesením č.k. 35C/178/2010-256 z 6.7.2012 súd na návrh žalobcov pripustil, aby do konania na strane žalovaného pristúpil ďalší účastník a to TJ ŠPORTVÝROBA Košice, s.r.o., so sídlom Rastislavova 104, Košice.

... Predmetom namietaného konania je prikázanie nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalovaných za súčasného poskytnutia finančnej náhrady žalobcom. Z obsahu spisu som zistil, že vec sa po právnej aj skutkovej stránke javí byť zložitejšou. Okrem znaleckého posúdenia veci súd musel zabezpečiť množstvo listinných dokladov z archívov, katastra nehnuteľností a od iných inštitúcií.

V niektorých obdobiach v dôsledku zmien v osobe zákonného sudcu sa vyskytli aj na strane súdu kratšie obdobia nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti. Táto skutočnosť však nevyučuje zodpovednosť súdu za celkovú dĺžku konania, ktoré trvá už 8 rokov a stále nie je právoplatne skončené.

Súd vo veci nariaďuje pojednávania v primeraných lehotách, avšak ani raz vo veci meritórne nerozhodol. Postup súdu javí v niektorých prípadoch známky nesústredenosti a neefektívnosti. Doterajšiu dĺžku konania ovplyvnili aj účastníci konania, ktorí podľa priebehu a výsledku pojednávania navrhujú postupne vykonať ďalšie a ďalšie dôkazy. Na návrh žalobcu súd viackrát rozhodoval o zmene žalobného návrhu a pripustení ďalšieho účastníka do konania.“

3.2 Právna zástupkyňa sťažovateľky v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedu okresného súdu v posudzovanom konaní zaujala toto stanovisko:

„... 2. Na základe výzvy súdu oznamujem, že sťažovateľka súhlasí s tým, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania.

3. K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľka zaujíma toto stanovisko:

Sťažovateľka súhlasí s tou časťou predmetného stanoviska, ktoré poukazuje na neefektívnu činnosť súdu v konaní, ktoré trvá už 8 rokov a nie je právoplatne skončené. Na tomto konštatovaní nič nemení skutočnosť, že sťažovateľka pristúpila do konania na základe uznesenia zo dňa 6. 7. 2012. Skutočnosť, že okresný súd v konaní, ktoré začalo

pred 10 rokmi, nevyniesol ani jeden meritórny rozsudok, vypovedá o jeho nesústredenom a neefektívnom postupe.

4. Občianske súdne konanie, teraz civilné sporové konanie, je prostriedkom na zabezpečenie stavu právnej istoty jeho strán – účastníkom. K odstráneniu tohto stavu dochádza až právoplatným skončením konania a súd je povinný organizovať svoju činnosť tak, aby ochrana práv účastníkov konania bola rýchla a efektívna a v súlade s touto povinnosťou zodpovedá postupu súdu, ktorý by bol súladný s právami sťažovateľky namietanými jej ústavnou sťažnosťou, ak by súd organizoval svoju činnosť tak, aby stav právnej istoty medzi účastníkmi nastolil. Bez významu nie je ani skutočnosť, že v predmetnej veci sťažovateľka čelí neistote, aký vplyv bude mať výsledok konania na jej majetkové pomery.

5. Nemožno súhlasiť s tým, že by predmetná vec bola skutkovo či právne zložitá, keďže prejednávanie majetkovoprávných vecí patrí k štandardnej agende súdov v civilnom sporovom (predtým občianskom súdnom konaní). Vzhľadom na vyššie uvedené navrhuje sťažovateľka, aby ústavný súd jej sťažnosti v celom rozsahu vyhovel.“

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

5. Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu (ktorý si ústavný súd zapožičal) ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného na Okresnom súde Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C 178/2010, a to najmä v období od rozhodnutia okresného súdu o pripustení sťažovateľky do napadnutého konania:

Konanie, v ktorom je sťažovateľka stranou/účastníčkou konania, bolo vedené na okresnom súde pôvodne pod sp. zn. 35 C 51/2008. Žalobcovia sa v predmetnom konaní domáhali prikázania nehnuteľnosti do vlastníctva žalovaného – Telovýchovnej jednoty Východoslovenské železiarne Košice (ďalej len „žalovaný“).

Uznesením sp. zn. 35 C 51/2008 z 18. marca 2010 okresný súd zastavil konanie proti žalovanému a zvyšnú časť nároku žalobcov smerujúcu v tom čase aj proti sťažovateľke predmetným uznesením vylúčil na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 35 C 178/2010. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 5. mája 2010.

Okresný súd nariadil pojednávanie na 7. jún 2011.

Okresný súd pojednávanie 7. júna 2011 odročil na 13. september 2011 a uložil žalovanému povinnosť v lehote 15 dní doručiť písomné doklady preukazujúce vlastníctvo stavby a povinnosť právnej zástupkyňi žalobcov v 1. až 4. rade doložiť dôkazy.

Okresný súd uznesením č. k. 35 C 178/2010-236 z 3. augusta 2011 rozhodol o zmene návrhu na začatie konania z 27. októbra 2009.

Okresný súd pojednávanie z 13. septembra 2011 odročil na neurčito s cieľom vykonať ďalšie dokazovanie (otázka zistenia zriaďovateľa komunikácie a zistenia, o akú komunikáciu ide) a rozhodol, že bude vydané opravné uznesenie o pripustení zmeny petitu.

Okresný súd vydal opravné uznesenie č. k. 35 C 178/2010-245 z 30. januára 2012 (k uzneseniu č. k. 35 C 178/2010-236 z 3. augusta 2011 o zmene návrhu na začatie konania).

Okresný súd nariadil pojednávanie na 26. jún 2012.

Okresný súd prípisom z 8. júna 2012 vyzval sťažovateľku, aby v lehote 7 dní uviedla, ktoré nehnuteľnosti prešli do jej vlastníctva, a aby doručila súdu príslušné delimitačné protokoly.

Okresný súd pojednávanie z 26. júna 2012 odročil na 9. október 2012 s cieľom pribratia ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaného a zároveň vyzval právnu zástupkyňu žalobcov na doručenie jedného exempláru žaloby spolu s prípadnými návrhmi na zmenu.

Okresný súd uznesením č. k. 35 C 178/2010-256 zo 6. júla 2012 pripustil, aby do konania na miesto žalovanej v 2. rade pristúpila sťažovateľka, teda obchodná spoločnosť TJ ŠPORTVÝROBA Košice, s. r. o.

Sudkyňa [REDAKOVANÉ] oznámila prípisom z 31. júla 2012 predsedovi okresného súdu svoju zaujatosť v zmysle § 14 a § 15 Občianskeho súdneho poriadku.

Predseda okresného súdu 6. augusta 2012 opatrením súhlasil s pridelením veci inému sudcovi.

Okresný súd prípisom zo 7. augusta 2012 upovedomil o zrušení pojednávania určeného na 9. október 2012.

Právna zástupkyňa navrhovateľov doručila okresnému súdu 8. apríla 2013 žiadosť o nariadenie termínu pojednávania.

Okresný súd na pojednávaní 26. septembra 2013 vyhlásil uznesenie, ktorým odročil pojednávanie na 23. január 2014 na účely vyžiadania listín z katastrálneho úradu a obvodného úradu a predloženia listinných dôkazov zo strany žalobcov.

Okresný súd prípisom zo 7. januára 2014 vyzval Okresný úrad Košice, katastrálny odbor, aby v lehote 3 dní predložil požadované listiny.

Okresný súd prípisom zo 7. januára 2014 vyzval Obvodný úrad v Košiciach, aby v lehote 3 dní predložil požadované listiny.

Okresný súd prípisom zo 16. januára 2014 požiadal Okresný úrad Košice, organizačný odbor o poskytnutie súčinnosti.

Okresný súd pojednávanie z 23. januára 2014 odročil na 12. jún 2014 na účely pripojenia spisu sp. zn. 18 C 1132/01.

Dňa 24. januára 2014 bolo okresnému súdu doručené oznámenie Okresného úradu Košice, organizačného odboru.

Okresný súd prípisom z 3. februára 2014 požiadal Archív mesta Košice o predloženie potrebných listinných podkladov.

Okresný súd prípisom z 3. februára 2014 požiadal Štátny archív v Košiciach o predloženie potrebných listinných podkladov.

Okresný súd prípisom z 3. februára 2014 požiadal žalovaného o predloženie potrebných listinných podkladov.

Dňa 6. marca 2014 bolo okresnému súdu doručené podanie právnej zástupkyne žalobcov, ktorým navrhla vykonanie dôkazu obhliadkou na mieste samom.

Okresný súd nariadil obhliadku na mieste na 3. jún 2014.

Okresný súd 2. júna 2014 zrušil obhliadku na mieste z dôvodu práceneschopnosti sudkyne a určil nový termín obhliadky na 12. jún 2014.

Okresný súd pojednávanie z 9. októbra 2014 odročil na neurčito s tým, že právna zástupkyňa žalobcov oznámi dispozíciu s návrhom.

Dňa 3. novembra 2014 bolo okresnému súdu doručené podanie právnej zástupkyne žalobcov z 30. októbra 2014.

Okresný súd prípisom z 5. novembra 2014 vyzval sťažovateľku na vyjadrenie k podaniu právnej zástupkyne žalobcov z 30. októbra 2014.

Okresný súd prípisom z 5. novembra 2014 vyzval aj mesto Košice na vyjadrenie k podaniu právnej zástupkyne žalobcov z 30. októbra 2014.

Dňa 28. novembra 2014 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľky k podaniu žalobcov.

Okresný súd prípisom z 28. januára 2015 zaslal vyjadrenie sťažovateľky právnej zástupkyne žalobcov.

Právna zástupkyňa žalobcov podaním z 23. septembra 2015 požiadala okresný súd o nariadenie termínu pojednávania.

Okresný súd nariadil pojednávanie na 26. november 2015.

Okresný súd pojednávanie z 26. novembra 2015 odročil na 24. február 2016.

Dňa 19. februára 2016 bolo okresnému súdu doručené podanie právnej zástupkyne žalobcov, ktorým súdu oznámila, že k mimosúdnej dohode nedošlo a že žalobcovia rozširujú svoj návrh.

Okresný súd pojednávanie z 24. februára 2016 odročil na neurčito na účely nariadenia znaleckého dokazovania s tým, že právna zástupkyňa žalobcov v lehote 10 dní doručí presnú špecifikáciu zmeneného petitu.

Okresný súd prípisom z 29. apríla 2016 urgoval právnu zástupkyňu žalobcov o doručenie špecifikácie návrhu a otázok pre znalca.

Dňa 25. mája 2016 bolo okresnému súdu doručené podanie právnej zástupkyne žalobcov, ktorým reagovala na uznesenie vyhlásené na pojednávaní 24. februára 2016 a urgenciu z 29. apríla 2016.

Okresný súd uznesením č. k. 35 C 178/2010-386 z 22. júna 2016 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru geodézie a kartografie, odvetvia geodézie [REDAKOVANÉ]

Okresný súd prípisom zo 17. augusta 2016 zaslal právnej zástupkyňi žalobcov príkaz na úhradu preddavku na trovy znaleckého dokazovania.

Okresný súd prípisom z 13. septembra 2016 oznámil znalcovi, že uznesenie č. k. 35 C 178/2010-386 z 22. júna 2016 nadobudlo právoplatnosť 4. augusta 2016.

Dňa 18. novembra 2016 znalec [REDAKOVANÉ], odovzdal okresnému súdu spis sp. zn. 35 C 178/2010, znalecký posudok č. 5/2016, geometrický plán č. 35 C 178/2010-5/2016 a vyúčtovanie znalečného.

Okresný súd uznesením č. k. 35 C 178/2010-423 z 28. novembra 2016 určil súdnemu znalcovi odmenu.

Dňa 15. decembra 2016 bolo okresnému súdu doručené podanie právnej zástupkyne žalobcov, ktorým žiadala, aby súd uznesením pripustil upravený petit žaloby, ktorý vychádza zo znaleckého dokazovania.

Okresný súd uznesením č. k. 35 C 178/2010-433 z 21. februára 2017 pripustil zmenu žaloby.

Okresný súd určil pojednávanie na 4. máj 2017.

Okresnému súdu bola 7. marca 2017 doručená žiadosť sťažovateľky o zaslanie listín založených do spisu po pojednávaní z 24. februára 2016 vrátane znaleckého posudku.

Okresný súd prípisom z 21. marca 2017 požiadal znalca [REDAKOVANÉ], o predloženie jedného vyhotovenia znaleckého posudku č. 5/2016.

Dňa 13. apríla 2017 doručila sťažovateľka okresnému súdu stanovisko k výzve z 27. februára 2017 a opakovanú žiadosť o zaslanie listín.

Dňa 21. apríla 2017 doručil okresnému súdu znalec [REDAKOVANÉ], jedno vyhotovenie znaleckého posudku č. 5/2016.

Dňa 28. apríla 2017 sťažovateľka doručila okresnému súdu opakovanú žiadosť o predloženie listín.

Okresný súd určil pojednávanie na 26. október 2017.

Okresný súd prípisom z 23. júna 2017 vyzval na doplnenie dokazovania.

Dňa 26. júla 2017 sťažovateľka doručila okresnému súdu stanovisko k výzve z 23. júna 2017 a opakovanú žiadosť o zaslanie listín.

Dňa 11. augusta 2017 znalec [REDAKOVANÉ], doručil okresnému súdu geometrický plán.

Okresný súd prípisom z 15. augusta 2017 zaslal sťažovateľke geometrický plán.

Okresný súd pojednávanie z 26. októbra 2017 odročil na 8. február 2018 s tým, že advokátka žalobcov doručí súdu spresnený petit.

Dňa 7. novembra 2017 právna zástupkyňa žalobcov doručila okresnému súdu spresnený petit žaloby.

Okresný súd uznesením č. k. 35 C 178/2010-464 zo 14. novembra 2017 pripustil zmenu petitu č. 1 žaloby.

Okresný súd pojednávanie z 8. februára 2018 odročil na 10. máj 2018 s tým, že právna zástupkyňa žalobcov najneskôr do 15. apríla 2018 predloží znalecký posudok, ktorý bude doručený žalovaným v 1. a 2. rade a návrhy na dokazovanie doručia všetky strany najneskôr do 15. apríla 2018.

Okresnému súdu bolo 21. marca 2018 doručené podanie právnej zástupkyne žalobcov, ktorým žiadala zmenu petitu

Okresný súd uznesením č. k. 35 C 178/2010-495 z 11. apríla 2018 pripustil zmenu žaloby.

Okresný súd na pojednávaní 10. mája 2018 vyhlásil uznesenie, ktorým pripustil zmenu petitu, a vyhlásil rozsudok, ktorým určil, že na časti nehnuteľnosti v k. ú. Severné mesto ako parcela registra C č. [REDAKOVANÉ], zastavané plochy o výmere 588 m² zapísané na [REDAKOVANÉ] a stotožnené znaleckým posudkom č. 5/2016 z 11. novembra 2016 [REDAKOVANÉ], ktorého neoddeliteľnou súčasťou je geometrický plán č. 35 C 178/2010-5/2016 z 30. septembra 2016 s platnosťou overenou 15. novembra 2016 pod č. [REDAKOVANÉ] ako parcela registra C č. [REDAKOVANÉ], zastavané plochy o výmere 379 m², a parcela registra C č. [REDAKOVANÉ], zastavané plochy o výmere 95 m², sa nachádza stavba, ktorá patrí do vlastníctva mesta Košice. Okresný súd ďalej konanie žalobcov v 1 až 4. rade

proti žalovanej v 2. rade (sťažovateľke) vylúčil na samostatné konanie a v prevyšujúcej časti konanie prerušil.

III.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

7. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o „*prikázanie nehnuteľnosti do vlastníctva žalovaného*“ vedenom pod sp. zn. 35 C 178/2010 (pôvodne pod sp. zn. 35 C 51/2008) dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva

k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

9. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

10. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

10.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd vo vzťahu k napadnutému konaniu uvádza, že vzhľadom na nutnosť znaleckého dokazovania možno posudzovanú záležitosť považovať po vecnej stránke za zložitejšiu (napr. Škodáková proti Českej republike, rozsudok č. 71551/01 z 21. 12. 2004). Po právnej stránke možno danú vec považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

10.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom. Dĺžka napadnutého konania teda nebola vyvolaná správaním sťažovateľky.

10.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatuje, že dĺžka napadnutého konania (aj keď iba od vylúčenia veci na samostatné konanie v marci 2010) v trvaní viac ako 8 rokov je už sama osebe neprimeraná. Okrem toho okresný súd bol danej veci aj opakovane nečinný, a to konkrétne od 5. mája 2010 do 7. júna 2011 (*jeden rok*), od 7. augusta 2012 do 26. septembra 2013 (*jeden rok*) a od 28. januára 2015 do 26. novembra 2015 (*minimálne pol roka*).

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústreďená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Pozornosti ústavného súdu neušlo, že znalecký posudok, ktorý bol v danej veci vypracovaný a doručený okresnému súdu 18. novembra 2016, bol sťažovateľke doručený až 15. augusta 2017, teda až po *deviatich mesiacoch*, pričom takýto postup súdu rozhodne nemožno považovať za efektívny.

Uvedená nečinnosť a neefektívna činnosť okresného súdu nie je ničím ospravedliteľná, pretože počas minimálne troch rokov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným prieťahom, pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Ústava pritom v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prieťahov.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

11. Pretože okresný súd 10. mája 2018 vyhlásil vo veci rozsudok, ústavný súd nevyhovel návrhu sťažovateľky podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde, pričom o tomto návrhu rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 4.

12. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € „s prihliadnutím na to, že to bol práve okresný súd, orgán, ktorého úlohou je ochrana zákonnosti a zmyslom činnosti ktorého je postupovať v súdnom konaní tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná, je dôsledok - pocit márnosti snahy dovolať sa spravodlivosti, ktorý sťažovateľka nezvratne nadobudla, neospravedlňiteľný“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky považuje za primerané v sume 2 000 €. Ústavný súd pritom osobitne prihliadol aj na to, že okresný súd vo veci vydal rozhodnutie, ako i na to, že sťažovateľka sa stala účastníčkou (stranou) konania 6. júla 2012.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

13. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti z 2. januára 2018 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 23. apríla 2018). Za tri úkony vykonané v roku 2018 patrí odmena v sume trikrát po 153,50 € a režijný paušál v sume trikrát po 9,21 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie

právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia pre sťažovateľku predstavujú sumu 488,13 €; k nej bolo potrebné pripočítať 20 % DPH, teda sumu 97,62 €. Trovy právneho zastúpenia sťažovateľky teda predstavujú celkovú sumu 585,75 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o sťažovateľkou uplatnených trovách konania rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

14. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2018